
Krokoms kommuns synpunkter på Miljö- och
Energidepartementets remiss M2017/01633/Ee, gällande
Naturvårdsverkets och Energimyndighetens skrivelse 2017-06-19.
Kommunal tillstyrkan av vindkraft

Krokoms kommun anser att kommunalt tillstyrkande av vindkraft ska finnas kvar, därmed finns möjligheten till lokalt inflytande kvar i framtiden. Men hur och när det kommunala tillstyrkandet ska tillämpas bör regleras tydligare så att tillståndsprocessen för vindkraft underlättas och blir mer rättssäker.

För att öka rättssäkerheten är det viktigt att det kommunala tillstyrkandet kommer in tidigt i processen, att svaret har saklig grund och är tydligt motiverat samt att det finns en tidsgräns inom vilket ett svar måste komma. Ett slopande av kravet på tillstyrkan skulle enligt Krokoms kommun minska lokalbefolkningens möjlighet att påverka vindkraftprojektens lokalisering och utformning, sett i ett kommunalt långsiktigt helhetsperspektiv. Möjligheterna att begränsa den lokala negativa miljöpåverkan av ett projekt skulle försvåras liksom diskussionen om hur den lokala nyttan kan främjas. Ett minskat lokalt inflytande i den tidiga tillståndsprocessen skulle minska acceptansen för vindkraften och stärka det motstånd som ofta förekommer. Kommunen skulle behöva överklaga vissa projekt som annars kanske hade kunnat tillstyrkas.

Krokoms kommun bedömer att Naturvårdsverket och Energimyndigheten inte tillräckligt har uppmärksammat att miljöprövningen av ett enskilt vindkraftprojekt måste kompletteras med en lokal demokratisk prövning som omfattar en miljömässig, ekonomisk och även socialt hållbar utveckling. Det skedde tidigare vid kommunal planläggning och bygglov och har när dubbelprövningen togs bort för vindkraftprojekt ersatts med kravet på kommunal tillstyrkan i Miljöbalken. Den kommunala översiktsplaneringen har inte möjlighet att på förhand bedöma alla konsekvenser och lämpligheten av ett enskilt projekt.

Kommunens beslut om tillstyrkan bygger alltså på sådana bedömningar av lämpligheten av ett projekt som vanligtvis sker enligt plan- och bygglagen. Bedömningen av ett vindkraftprojekts lokala nytta sker separat i enlighet med bifogad policy som antagits av kommunen. Bilaga 1

Kommunen vill i tre punkter förtydliga varför kommunen bedömer att ett slopande av tillstyrkan medför fler och större problem än det remitterade förslaget visar, sett i ett lokalt perspektiv.

Varför kommunen bedömer att ett slopande av tillstyrkan därför skulle försvåra utbyggnaden av vindkraft och försvåra tillståndsprocessen. Det vill säga effekten blir den rakt motsatta utifrån avsikten med förslaget.

1 Översiktsplanen övervärderas.

Översiktsplanen kan inte ensam täcka in detta hållbarhetsperspektiv eftersom de lokala effekterna av enskilda projekt inte kan förutses tillräckligt detaljerat. Översiktsplanerna kan bara i stora drag redovisa var vindkraft sannolikt medför alltför stor negativ påverkan för att kunna accepteras och var vindkraft kanske kan vara lämplig. I stora delar av kommunen har planen inte tillräckligt underlag för att kunna ge en entydig rekommendation. I de kanske lämpliga områdena kan projekt enligt kommunen prövas vidare enligt miljöbalken och sannolik kommunal tillstyrkan (ersättning för prövningen enligt plan- och bygglagen). Översiktsplanen kan också ge rekommendationer för hur olika hänsyn till naturen och livsmiljön för människor ska tas i ett lokalt perspektiv.

Först när ett enskilt projekt prövas framträder alla effekter miljömässigt, ekonomiskt och socialt. Först då kan kommunen i samråd med berörd lokalbefolkning ta politisk ställning till projektet i ett hållbarhetsperspektiv. Först då kan projektet tillstyrkas. Ofta krävs nya utredningar och anpassningar av miljöprövande myndigheter. Utredningar som även har betydelse för lokalbefolkningen och för kommunen som har ansvar för att göra en helhetlig bedömning av lämplig användning av mark- och vatten (så som sker vid planläggning). Här kan t ex visualiseringar från strategiska lägen visa landskapets påverkan vilket kan vara av mycket stor betydelse för lokalbefolkningen och för turistnäringen.

Översiktsplanen är och kan inte vara bindande eftersom underlaget för planen är översiktligt och alla viktiga effekter av ett konkret projekt inte har kunnat bedömas. Översiktsplanerna kan inte heller av praktiska skäl alltid vara aktuella i alla sina delar. Kommunen saknar resurser att kontinuerligt revidera och fördjupa planerna och kan inte själv bedöma de fysiska och ekonomiska förutsättningarna för var vindkraft är mest lämplig. Det är ett skäl att ett beslut om lämplig mark- och vattenanvändning och därmed tillstyrkan vanligtvis måste tas av kommunfullmäktige.

2 Samråd ger detaljkunskap men inte det helhetsperspektiv som ger grund för tillstyrkan.

Samråden i miljöprövningen med markägare, lokalbefolkningen och kommunens tjänstemän och vissa politiker ger möjlighet att ingående diskutera olika detaljfrågor som berör alla delar av ett projekt när det gäller positiva och negativa effekter för ekonomin och den fysiska och sociala miljön på kort och lång sikt. Samråden ger kunskap men är splittrade i tid och rum och ger inte den helhetsbild som är nödvändig för att bedöma kommunens slutliga bedömning av lämplig markanvändning. Samråden kan inte ersätta de tillfällen när kommunledningen och slutligen kommunfullmäktige i en tillstyrkan politiskt kan väga samman alla effekter av ett projekt och eventuella negativa eller positiva avsteg från översiktsplanen.

Vid borttagande av den kommunala tillstyrkan blir kommunen en svagare part i dialogen med exploitören och det övergripande ansvar för mark och vattenanvändning som kommunen har riskerar att helt gå förlorat i just vindkraftfrågan- i en fråga som väcker så mycket känslor och påverkar många människor.

Krokoms kommun har goda erfarenheter av tillstyrkan enligt nuvarande ordning.

3 Det minskade lokala inflytandet medför minskad lokal acceptans av vindkraften och riskerar att öka kommunala överklaganden av projekt. I ambitionen att förenkla beslutsprocessen uppnås i värsta fall ett större motstånd och ett större missnöje med vindkraftetableringar , vilket i förlängningen inte gagnar vindkraften som helhet.

Krokom 2017-11-30

Maria Söderberg
Kommunstyrelsens ordförande